

汪 鋒

五二五二

དང་བྱུང་མི་འགས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་
བྱུང་ཁྲབས་པོ་ཆེ།

མང་ཕྱུང་།

༡༡། །རང་གྲལ་མི་རིགས་སྤྱི་ཤུལ་གྱི་
གྲལ་ཁ་ཐབས་པོ་ཆེ།

མི་རིགས་དཔེ་སྟེན་ཁང་གིས་བཀོད་སྤྱད་བསྐྱུད་པ།

སྤྱི་ལོ་ 1959 ལ།

༄༅། །རང་ཀླུ་མི་རིགས་མིན་རྒྱུ་གི་ཀླུ་ཁ་ཐུབས་པོ་ཆེ།

ཐང་རྒྱུང་།

*

མི་རིགས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་གིས་བསྐྱར་ཏེ་བསྐྱན་པ།

*

1959 ལོ་འཁྲབ་ 10 བར་པེ་ཅིན་དུ་ཕོག་མར་བཏོན་པ་དང་བར་ཐོངས་དང་ཕོ་བཏབ་པ།

དཔེ་རིན་ཤར་ 9 །

ལོ་བཅུའི་སྐོན་དུ་གྲང་གོ་འི་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དམངས་ནམས་གྲང་གོ་གྲང་ཁན་
དང་དང་སྐབས་ཆེན་གཙོ་འཛིན་སྐོན་མཐུན་མཐོ་ཙོ་དུང་གི་འགོ་ཁྲིད་འོག་མི་དམངས་
དམངས་གཙོ་འི་གསར་བརྗེ་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་རྒྱལ་ཁབ་ཐོབ་སྟེ་གྲང་ཏུ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་
རྒྱལ་ཁབ་དངོས་སུ་བཙུགས་པ་རེད།

གྲང་ཏུ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་བཙུགས་པ་དེས་དང་རྒྱལ་དུ་བཙན་རྒྱལ་...
རིང་ལུགས་དང་། བཀས་བཀོད་རྒྱུད་འཛིན་རིང་ལུགས། དཔོན་ངན་མ་ཅུའི་རིང་
ལུགས་བཅས་ཀྱི་ལོག་སྤྱོད་དབང་སྤྱུར་མཛུགས་སྤྱི་ཞིང་། མི་རིགས་གཉེན་གཤོག་གི་ལས་
ལུགས་རྒྱུ་མེད་པ་བཙོས་ཐོག་དང་རྒྱལ་གྱི་མི་རིགས་ཁག་འདྲ་མཉམ་དང་། ཡན་ཚུན་
རོགས་རམ་དང་མཛེས་བཤེས། བྱན་མོང་འཕེལ་རྒྱས་འགོ་བའི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་
ཀྱི་དུས་དབས་གསར་བ་ཞིག་སྤེལ་བ་ཡིན།

གྲང་ཏུ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་དབུ་བརྟེས་པ་ནས་བརྒྱུད་། དང་རྒྱལ་
འདི་ཉིད་མ་ཅུའི་རིང་ལུགས་ནས་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་སུ་བསྐྱོད་བའི་དུས་སུ་སྐབས་ཡོད།
རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བར་བཀལ་དུས་སྐབས་ཀྱི་སྤྱི་འཕེལ་འགན་ལྷན་པོ་འཛིན་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱི་ཚོགས་
རིང་ལུགས་ཀྱི་བཙོ་ལས་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། རིས་བཞེན་ཞིང་ལས་དང་ལག་ཤེས་
བཙོ་ལས། མ་ཅུའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་བཙོ་ཚོང་ལས་རིགས་བཅས་ལ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་
ཀྱི་བསྐྱུར་བཀོད་མཛེས་དུ་སྤྱོད་རྒྱ་དེ་ཡིན། སྤྱི་འཕེལ་འགན་དེར་གཞིགས་ཏེ་གྲང་གོ་
གྲང་ཁན་དང་དང་གྲང་ཏུ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤྱི་གཞུང་གི་རྒྱལ་ནང་མི་རིང་
གནད་དོན་ཐད་ཀྱི་ལས་འགན་ལྷན་པོ་མེས་རྒྱལ་གྱི་གཅིག་གྲུང་དང་མི་རིགས་ཁག་གི་མཐུན་.....

སྒྲིལ་སྒྲུབ་བྱེད་པ་དང་སྒྲིལ་སྒྲུབ་མཛད་པ་དུ་མེས་ཀྱིས་ཀྱིས་ཆོང་ཆེན་པོ་འཛུགས་སྒྲུབ་དང་།
 གཅིག་གྱུར་གྱི་མེས་ཀྱིས་ཀྱིས་ཆོང་ཆེན་པོ་འཛུགས་སྒྲུབ་ཀྱི་ཁོ་དཔལ་ཡོད་ཆོད་ཐུང་
 འདྲ་མཉམ་ཡོད་པའི་འགན་ལེན་ཐོག་ མི་རིགས་ས་ཁོངས་དང་རྒྱུད་ལག་ལེན་བསྐྱར་དེ་
 གངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་བཅས་བསྐྱར་དང་། དཔལ་འཕྱོར་དང་། ཆབ་སྲིད་།
 རིག་གནས་བཅས་ཁོང་དུ་སྒྲིལ་བར་རོགས་རམ་བྱས་དེ་རིམ་བཞིན་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ནས་ལུས་
 པའི་མི་རིགས་ཁག་བར་དོན་དཔོན་ཐོག་གི་འདྲ་མཉམ་མིན་པ་རྣམས་མེད་པ་བཟོས་ནས་
 རྒྱུ་ལུས་ཀྱི་མི་རིགས་རྣམས་སྤོན་ཐོན་མི་རིགས་ཀྱི་གྲས་སུ་ཚུད་པ་དང་། རྒྱུ་མོང་དུ་
 སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་སྤྱི་ཚོགས་སུ་བསྐྱོད་སྐྱོད་ཀྱི་དེ་ཡིན། འདི་ནི་རྒྱལ་མཐུན་ཆེན་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་
 ལས་འགན་ཞིག་ཡིན། ལས་འགན་འདི་མཛོན་དུ་གྱུར་ན་དང་རྒྱལ་གྱི་མི་རིགས་ཁག་ཆབ་
 སྲིད་ཐོག་དུ་མ་ཟད། དཔལ་འཕྱོར་དང་། རིག་གནས་ཐོག་དུ་འདྲ་ཡོངས་སུ་འདྲ་
 མཉམ་ཡོད་ཞིང་། དེར་བརྟེན་དང་རྒྱལ་གྱི་མི་རིགས་ཁག་རྣམས་འཕེལ་རྒྱས་དང་རྟོགས་
 འཕྱོར་མངའ་ཐང་ཆེས་ཆེ་པའི་མང་གཞིའི་ཐོག་མའི་རིགས་ལོ་རྒྱུས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་དུས་
 རྒྱལ་མཐུན་ཆེས་མཐོ་པ་སྤེལ་གྱི་འཛུགས་ཀྱི་དུས་རྒྱལ་མཐུན་སུ་བསྐྱོད་བྱུང་པ་དང་།
 དང་རྒྱལ་གྱི་མི་རིགས་གནད་དོན་གྱི་ཅ་པ་ནས་ཐག་གཅོད་མཐར་ཐིག་པ་བྱུང་བྱུང་།

རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གཅིག་གྱུར་དང་། མི་རིགས་ཁག་བར་གྱི་འདྲ་མཉམ་མཐུན་སྒྲིལ་
 པར་ཚུན་རོགས་རམ་། རྒྱུ་མོང་དུ་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་བ་བཅས་ནི་དང་རྒྱལ་རྒྱལ་ནང་
 གི་མི་རིགས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ཐག་གཅོད་ཐུང་པའི་ཅ་པའི་ཅ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་མཐུན་མཛོད་ཅ་
 དུང་གིས་“རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གཅིག་གྱུར་དང་། མི་དམངས་ཀྱི་མཐུན་སྒྲིལ་། རྒྱལ་ཁབ་ནང་
 གི་མི་རིགས་ཁག་གི་མཐུན་སྒྲིལ་བཅས་ནི་དང་དེའི་ལས་དོན་རྣམས་པར་རྒྱལ་པའི་འགན་ལེན་
 གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན།” (1) ཞེས་གསུངས་ཡོད།

མི་རིགས་འདྲ་མཉམ་ནི་དང་དེའི་རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་གྱུར་དང་མི་རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་གྱི་
 ཆབ་སྲིད་མང་གཞི་ཡིན་ལ། གྲུང་ཁྱོད་གྲུང་ཁྱོད་ཀྱིས་མི་རིགས་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་

གྱུང་པའི་ཐོག་ཐོག་མཐའ་པར་གསུམ་དུ་བཅི་སྤྱང་གྱུང་པའི་ཚུ་པའི་ཚུ་དོན་ཡང་ཡིན།
 གྱུང་ཏུ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཚུ་ཁྱིམ་ལས། རང་རྒྱལ་གྱི་སྤྱི་འཕྲེང་སྐྱེས་
 མི་རིགས་དང་། རིགས་རྒྱུད་ཀྱི་དབྱེ་བ་མེད་པར་ཆང་མར་འདྲ་མཉམ་གྱི་ཁྱེད་བཅས་སྤྱད་
 ཚོག་བ་དང་། མི་རིགས་གང་ཞིག་ལ་གཉའ་གནོད་དང་མཐོང་ཆུང་གྱུང་གྱུང་བཀག་
 འགོག་གྱུང་དགོས་ཞེས་གཏན་ལ་ཕབ་ཡོད། གསལ་པོར་བཤད་ན་རང་རྒྱལ་དུ་མི་རིགས་
 གཉའ་གནོད་དང་མཐོང་ཆུང་གྱུང་པའི་བྱ་སྤྱོད་ཆང་མ་ཁྱིམ་དང་འགལ་བ་ཡིན། རང་
 རྒྱལ་གྱི་མི་རིགས་ཁག་ཅེ་ཆུང་གང་འདྲ་ཡིན་དང་ཁོ་ཚོ་སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་དུས་་་་
 བཅས་གང་དུ་གནས་པ་ལ་མ་ཟླ་བར་ཆང་མས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འཕྲོ་བ་དང་སྤྱི་ཚོགས་འཕྲོ་
 བའི་ནང་ཡོངས་སུ་འདྲ་མཉམ་གྱི་ཁྱེད་བཅས་སྤྱད་ཚོག་ཅིང་། ཆང་མར་འཕེལ་རྒྱས་ལེགས་
 པར་ཡོང་བའི་རང་དབང་ཡོད་ལ། ཆང་མ་རང་རེའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདག་པོ་ཡིན།
 རྩོམ་བཅུ་མི་རིང་ལ་རང་རེའི་དང་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་གངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་འདྲ་མཉམ་ཁྱེད་
 དབང་དང་། རང་སྤྱོད་དབང་ཆ་འགན་ལེན་དང་། མི་རིགས་འདྲ་མཉམ་དང་མཐུན་
 སྤྱིལ་གྱི་སྤྱི་དུས་ལག་བརྟན་མཐའ་ཁྱིམ་གྱི་དེད་ཆུལ་ཡོངས་ཀྱི་ཁྱོད་ལ་མི་རིགས་ཁག་གི་
 མི་དམངས་སྐྱེས་ལ་ཁྱེད་ཅེ་ཞིང་གཏིང་ཟབ་པའི་སྒོ་ནས་མི་རིགས་འདྲ་མཉམ་དང་།
 མཐུན་སྤྱིལ། པན་ཆུན་མཐའ་མཐུན་སྒྲོལ་བཅས་ཀྱི་དེལ་བསྐྱེད་སྒྲོལ་གསོ་བྱས་པར་མ་
 ཟད། རྩོམ་སྤྱི་བཀའ་ཁྱིམ་དང་གཏན་འབེབས་ཆར་དུ་དངར་བ་ཞིག་ཁྱེད་བསྐྱེད་སྤྱོད་
 བྱས་ཡོད། རྩོགས་མཚུངས་གངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་མི་དམངས་ནང་ནས་རྒྱལ་ཡོངས་མི་
 དམངས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་ཆེན་དུ་ཞུགས་པ་དང་། ས་གནས་རིག་པ་སོ་སོའི་མི་དམངས་
 འཐུས་མིའི་ཚོགས་ཆེན་འདུས་བསྐྱོད་བཅས་རང་རྒྱལ་གྱི་འདུས་བསྐྱོད་ཀྱི་བཀའ་ཁྱིམ་ནང་་་
 དུའང་ཆེད་དུ་ལེ་ཆན་བཀོད་ནས་གཏན་འབེབས་བྱས་ཤིང་། གངས་ཉུང་མི་རིགས་ལ་
 དམིགས་བསལ་དང་དགོས་ངེས་ཀྱི་ཉུང་ཤོས་ཀྱི་བྱས་ཡོད། དེས་གངས་ཉུང་མི་རིགས་ཆང་
 མ་འདྲ་མཉམ་གྱི་སྒོ་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ལས་དོན་དོ་དམ་དང་ཐག་གཅོད་གྱུང་པའི་བྱ་བར་་་་

ལྷུག་མ་ཐུབ་པ་ལྟར་ཡོད། མི་རིགས་འདྲ་མཉམ་དང་མཐུན་སྒྲིལ་གྱི་སྤྱི་རྒྱུ་ལྟར་བརྟན་
 མཐར་ཕྱིན་ཕྱིད་ཆེད་ཀྱང་དབྱུང་མི་དམངས་སྤྱི་གཞུང་གིས་སྤྱི་རྒྱུ་འཆ་མས་འདྲི་...
 ཆོག་མ་པ་ཁག་དྲུག་བཅུ་དྲུག་ཉི་ལྔ་བྱུང་དང་། ཉི་ལྔ་བྱུ་ དཀྱིལ་ལྟོ། བྱུང་གི།
 ཉང་སོག་ བོད་རྫོང་ས་སོགས་རྒྱལ་ཡོངས་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ས་ཁུལ་དུ་འཆ་མས་འདྲི་
 བྱས་ཐོག་ཀྱང་དབྱུང་མི་དམངས་སྤྱི་གཞུང་དང་། ཀྱུ་ཞི་མའི་ཙུང་གིས་གྲངས་
 ཉུང་མི་རིགས་ཁག་ལ་ཐུགས་ཁུར་དང་འཆ་མས་འདྲི་བརྟན་བརྟུགས་ཀྱང་བྱས་ཡོད། ཡོང་
 གསལ་དེ་དག་ཆང་མས་ཀྱང་གོ་གྲང་ཁན་དང་གི་མི་རིགས་འདྲ་མཉམ་དང་མཐུན་སྒྲིལ་གྱི་
 སྤྱི་རྒྱུ་ལྟར་ལེན་མཐར་ཕྱིན་བརྟན་པ་དང་། རང་རྒྱལ་མི་རིགས་ཁག་བར་གྱི་མཐུན་
 སྒྲིལ་དང་གཅིག་གྱུར་ལ་ཐུགས་སྤྲོད་རྒྱུ་ལྟར་ཉུལ་པ་ཏུ་ཆང་ཆེན་པོ་ཐོན་ཡོད།

མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་རྫོང་གི་ཀྱང་གོ་གྲང་ཁན་དང་གིས་རང་རྒྱལ་གྱི་མི་རིགས་
གནད་དོན་ཐག་གཅོད་ཕྱིད་པའི་ཙུ་པའི་སྤྱི་རྒྱུ་ལེན།

ཀྱང་ཏུ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཙུ་ཁྲིམས་ལས་“གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་...”
 འདུས་སྡོད་ས་གནས་སོ་སོར་ས་ཁོངས་རང་རྫོང་ལག་ལེན་བརྟན་རྒྱ། མི་རིགས་ཁག་གི་
 རང་རྫོང་ས་གནས་ཆང་མ་ཀྱང་ཏུ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་དང་འབྲལ་ཐབས་མེད་
 པའི་ཆ་གསུམ་ལེན་”ཞེས་གཏན་འབེབས་གནང་ཡོད། ཙུ་ཁྲིམས་ཀྱི་གཏན་འབེབས་
 གཞིར་བཟུང་ཉི་མ་པ་ཁག་གི་མི་རིགས་རང་རྫོང་ས་ཁུལ་(རང་རྫོང་རྫོང་ས་དང་། རང་
 རྫོང་ཁུལ། རང་རྫོང་ཞེན་)ཀྱི་རང་རྫོང་ལས་ཁུངས་ནམས་ཀྱང་དབྱུང་མི་དམངས་སྤྱི་
 གཞུང་གི་གཅིག་གྱུར་འགོ་ཁྲིད་ཐོག་སྤྱིར་བཏང་ས་གནས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་འགན་
 དཔང་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པ་ལྟར། ད་དུང་རང་རྫོང་གི་ཁི་དཔང་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱང་སྤྱོད་ཀྱི་
 ཡོད།

མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་རྫོང་གི་དོན་དངོས་ནི་གཅིག་གྱུར་གྱི་མེས་རྒྱལ་ཁྲིམ་ཆང་...
 ཆེན་པོ་འི་ནང་ཆེ་ཆུང་ས་བརྩོན་པར་དང་ཉིད་ཀྱི་འདུས་སྡོད་ས་ཁུལ་ཡོད་པའི་(སྤྱི་...

འཛིན་རང་སྐྱོང་སྤྱི་ཁབ་རིམ་པ་ཞིག་ཆགས་ཐུབ་པའི་)གངས་རུང་མི་རིགས་ལ་རང་ཁྱིམ་
 རང་བདག་དང་། མི་རིགས་རང་ཉིད་ནང་ཁལ་གྱི་ས་གནས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་བྱ་
 བ་བདག་གཉིད་ཕྱེད་པའི་ཁེ་དབང་ཡོད་ཅིང་། གངས་རུང་མི་རིགས་ཀྱི་འདྲ་མཉམ་གོ་
 གནས་སྤང་སྐྱོང་དང་། གངས་རུང་མི་རིགས་ཁག་ཀྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་འཛུགས་བསྐྱོད་སྤྱི་
 ཚོགས་རིང་ལུགས་འཛུགས་སྐྱོན་དུ་ཞུགས་པའི་དུར་བཙོན་རང་བཞིན་འདོན་སྤྱོད་གང་...
 ཟབ་ཐོག་རྒྱན་མ་ཆད་པར་མི་རིགས་ཁག་བར་པན་རྒྱན་ཡིད་ཆེས་དང་། མཛེས་མཐུན་
 མཉམ་ལས་ལ་ཤུགས་སྒྲོན་ཕྱིད་རྒྱ་དེ་ཡིན།

མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྐྱོང་དེ་རང་རྒྱལ་གྱི་མི་རིགས་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་ཕྱིད་
 པའི་ཅ་པའི་སྤྱིད་རྒྱལ་སྤྱི་བཟུང་བ་དེ་ནི་མར་ཁེ་སི་དང་ལེ་ཉིན་རིང་ལུགས་ཀྱི་མི་རིགས་...
 ཀྱི་གནད་དོན་སྐོར་གྱི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཅ་དོན་གཞིར་བཟུང་པའི་ཐོག་རང་...
 རྒྱལ་མི་རིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཆ་རྒྱན་དང་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དང་ཟུང་འབྲེལ་བྱས་ནས་...
 ཐག་བཅད་པ་ཞིག་ཡིན།

ལེ་ཉིན་གྱིས་མི་རིགས་ཀྱི་རང་དོན་རང་ཐག་གཅོད་པའི་གནད་དོན་སྐོར་བཤད་...
 པའི་སྐབས་སུ་“མར་ཁེ་སི་རིང་ལུགས་ཀྱི་བཞེས་མེད་དེ་འདུན་ནི་གནད་དོན་གང་ཞིག་
 དེའི་ཞིབ་ཕྱིད་སྐབས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བྱུང་ཁོར་ལ་ཅན་ཞིག་གི་ནང་དུ་འབྲིད་དགོས་པ་དང་།
 དེ་ནས་རྒྱལ་ཁབ་གང་ཞིག་བཤད་(དཔེར་ན་རྒྱལ་ཁབ་དེའི་མི་རིགས་ཀྱི་ཅ་འཛིན་བཤད་...
 པ་)སྐབས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དུས་སྐབས་འདྲ་པའི་ནང་རྒྱལ་ཁབ་དེ་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དག་ཁག་དང་
 མི་འདྲ་པའི་དངོས་ཡོད་བྱུང་ཁོར་ལ་ཡིད་འཛོག་ཕྱིད་དགོས་”(2)ཞེས་དང་“རྒྱལ་ཁབ་...
 ཁག་ནམས་མི་རིགས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ལྷན་ཚད་དང་། སྤྱི་དབང་མི་རིགས་ཀྱི་ཁྱིམ་ཁྱིམ་དང་།
 སྤྱི་དབང་སྤྱི་བཟུང་མོགས་ཀྱི་བྱུང་ཁོར་མི་འདྲ་པའི་དབང་གིས་སོ་སོ་མི་འདྲ་བ་ཡིན།
 གལ་ཏེ་གོང་གསལ་དེ་དག་སྤྱིར་བཏང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཆ་རྒྱན་དང་། རྒྱལ་ཁབ་དངོས་ཀྱི་ཆ་
 རྒྱན་ལ་ཡིད་འཛོག་ས་བྱས་ན་རྒྱལ་ཁབ་དེའི་མར་ཁེ་སི་རིང་ལུགས་པའི་མི་རིགས་ཅ་...

འཛིན་བཟོ་བཀོད་ཤིང་ཐབས་ཅུ་བ་ནས་མེད་” (3) ཅེས་གསུངས་ཡོད།

དང་ཀྲུལ་ནི་ཀྱི་རིགས་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་མི་རིགས་མང་པོ་གཅིག་ཏུ་འདུས་པའི་
ཀྲུལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན། དེར་མི་འཕྲོད་མང་ཞིང་ས་ཀྱི་ཆེ་བ་ཡོད་པས་ཡུན་རིང་པོ་ནས་
བརྒྱུད་གཅིག་གྱུར་དང་མི་རིགས་མང་པོ་ཡོད་པའི་ཀྲུལ་ཁབ་ཅིག་བྱས་ཏེ་འཛམ་གླིང་དུ་
གནས་པ་ཡིན། མི་རིགས་ཀྱི་གྲུབ་ཆ་དང་། རྫོང་འབངས་བྱུང་ཚུལ། མི་རིགས་
ཀྱི་འབྲེལ་བ་བཅས་ཀྱི་ཐད་ལ་བྱུང་ཆོས་གཙོ་བོ་ག་ཤས་གསལ་ལྟར་ཡོད།

(1) ཀྲུལ་ཡོངས་མི་འཕྲོད་དུང་ཕྱུར་དུག་དང་ཁྱི་ཆོ་རྫོང་ཐུག་ཁ་གསལ་གྱི་ནང་
དུ་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་མི་འཕྲོད་ཏེ་ལས་ 94% ཟིན་ཅིང་། སྐྱེད་དང་། ཏུས། བོད། མན།
ཤོང་། ཡུ་གུར། མིའོ། ཡིས། སུའུ་ཡིས། ཁའོ་ཞན་སོགས་གངས་ཉུང་མི་རིགས་
ལ་བཅུ་ཉུག་ཅམ་གྱི་མི་འཕྲོད་ནི་ཀྲུལ་ཡོངས་མི་འཕྲོད་བརྒྱམས་གངས་ཀྱི་ 6% ཟིན་ཡོད།
འོན་ཀྱང་གངས་ཉུང་མི་རིགས་བྱུང་པའི་ས་ཁུལ་གིན་ཏུ་ཀྱི་ཆེ་བས་ཏེ་ལས་ཀྲུལ་ཡོངས་ས་
ཁྱིན་གླིང་ 50% ནས་ 60% ཅམ་ཟིན་གྱི་ཡོད། (2) མི་རིགས་འདྲིས་རྫོང་གི་གནས་
ཚུལ་གིན་ཏུ་མཛོན་པར་གསལ་བ་ཡོད། གངས་ཉུང་མི་རིགས་ཆེས་མང་བ་ཞིག་དང་
ཉིད་ཀྱི་འདུས་རྫོང་ས་ཁུལ་ཆེ་བའི་ཆུང་བ་ཞིག་(གངས་ཉུང་མི་རིགས་ཁ་གསལ་འདུས་
རྫོང་ས་ཁུལ་མེད་)ཀྱི་རིགས་དང་འདྲིས་ནས་བསྐྱེད་དེ་ཀྱི་རིགས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མི་
རིགས་ཁག་འདྲིས་རྫོང་ཆེན་པོ་དང་། འདུས་རྫོང་ཆུང་ཆུང་གི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་
པ་རེད། དཔལ་འཕྱོར་དང་། ཆབ་སྲིད། རིག་གནས་བཅས་ཀྱི་འཛོལ་ཤིང་ཕྱོགས་
གང་ཅིའི་ཐད་ལའང་གངས་ཉུང་མི་རིགས་དང་ཀྱི་རིགས་དམ་ཟབ་ཀྱི་རྫོག་ནས་གཅིག་ཏུ་
འབྲེལ་བ་ཞིག་ཡིན། (3) ཡོ་རྒྱས་ཀྱི་འབྲེལ་རྒྱས་ཡུན་རིང་ནང་དུ་མི་རིགས་ཁག་པར་
དཔལ་འཕྱོར་འབྲེལ་བ་དང་། རིག་གནས་སྒྲེལ་རིས་བཅས་འབྲེལ་རྒྱས་ཡོད་པར་མ་ཟད།
ཡུན་རིང་ནས་བརྒྱུད་ཀྱི་རིགས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ནང་གངས་ཉུང་མི་རིགས་ཁག་དང་
བཅས་པའི་གཅིག་གྱུར་གྱི་དབང་ཆ་གྱུར་དབྱུང་དུ་སྐྱེད་པའི་ལས་ལུགས་ཀྱི་ཀྲུལ་ཁབ་ཅིག་

5. གུར་པ་རེད། བཀས་བཀོད་རྒྱུ་འཛིན་གྱི་དབང་སྤྱད་ལས་ལུགས་ལྟན་པའི་རྒྱལ
 ཁབ་དེ་ལྟ་ཕྱི་ནང་དུ་མི་རིགས་གཉེན་གཞིན་དང་མཐོང་ཆུང་གི་ལས་ལུགས་གནས་ཡོད་
 ཐོག་ མི་རིགས་ཁག་གི་བར་དུ་འང་སྐབས་སྐབས་དམག་འབྲུག་བྱུང་ཡོད་པ། རྒྱ་རིགས་
 གྱི་དབང་སྤྱུར་པས་གངས་ཅུང་མི་རིགས་ལ་གཉེན་གཞིན་བྱེད་པ། གངས་ཅུང་མི་རིགས་
 གྱི་དབང་སྤྱུར་པས་ཀྱང་རྒྱ་རིགས་ལ་གཉེན་གཞིན་བྱེད་པ་སོགས་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་མི་རིགས་
 ཁག་བར་གྱི་ཆབ་སྲིད་དང་། དཔལ་འབྱོར། རིག་གནས་བཅས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང་།
 གཞན་ཡང་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དམངས་བར་གྱི་མཛེས་མཐུན་གྱིས་འགལ་རྒྱུ་ན་མས་་་་་
 གཏོར་ཏེ་རྒྱན་ཆད་མེད་པར་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་ཡོད་པ་དེ་ནི། རང་རྒྱལ་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་མི་
 རིགས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་གཞུང་ལྟ་ཕྱི་ནང་། (4)ལོ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་གྱི་སྔོན་ལ་བཅོན་
 རྒྱལ་རིང་ལུགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཁོར་བཅོན་འཛུལ་བྱས་ཏེ་ཀྱང་གོ་འདི་ཉིད་བཀས་བཀོད་རྒྱུ་
 འཛིན་བྱེད་ཙམ་དང་མི་སེར་སྒྲེལ་ལུལ་བྱེད་ཙམ་དུ་གུར་པ་རེད། བཅོན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་
 ཀྱིས་བཅོན་འཛུལ་བྱེད་པའི་མདུན་དུ་རང་རྒྱལ་མི་རིགས་ཁག་འཛོལ་ཞིང་གནས་དཀར་པའི་
 འཛིགས་སྐྱང་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང་བ་ནི་སྤྱི་ལའང་དམིགས་བསལ་མེད། བྱན་མོང་གི་ལས་
 སྐལ་འདིས་རང་རྒྱལ་མི་རིགས་ཁག་གི་འབྲེལ་བ་གོམ་གང་མདུན་སྔོན་གྱིས་དམ་དུ་བཤད་་་
 ཉི་རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་གི་དབང་པོར་ཁོ་ལྟེན་བྱེད་པའི་བྱན་མོང་གི་གསར་བརྗེའི་འཕལ་འཛིང་
 རྒྱུ་རིང་བྱས་ཡོད། ལྷག་པར་དུ་ཉི་ལམ་ལོ་སུམ་ཅུ་ལྷག་ཙམ་རིང་ལ་ཀྱང་གོ་གུང་
 ཁག་ཏང་གི་འགོ་ཁྲིད་འོག་གི་ཀྱང་གོ་འཇགས་པརྗེ་འཕལ་འཛིང་གི་ལོ་རྒྱུས་འདིས་རང་་་
 རྒྱལ་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དམངས་ན་མས་གཅིག་སྒྲིལ་སྤྱད་ལས་དམ་པ་བྱས་ཏེ་འབྲེལ་ཐབས་
 མེད་པའི་གཞུག་ལྟ་ཕྱི་ནང་འབྲེལ་བ་ཆགས་པ་རེད། (5)ལོ་རྒྱུས་འཕེལ་རྒྱས་དབང་གིས་
 རང་རྒྱལ་མི་རིགས་ཁག་ནང་དུ་རྒྱ་རིགས་ནི་མི་འཕྲོད་མང་གོས་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་གཙོ་
 པོར་གྱུར་པའི་མི་རིགས་ཡིན་པར་མ་ཟད། དཔལ་འབྱོར་དང་། ཆབ་སྲིད། རིག་
 གནས་བཅས་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱང་གངས་ཅུང་མི་རིགས་ཁག་གི་སྔོན་དུ་མོང་ཞིང་། སྔོན་

ཐོན་དང་གཙོ་བོ་ཁྱེད་ཀྱི་རྒྱལ་པ་འདོན་བཞིན་པ་ཡིན། (6) ཡུན་རིང་ནས་བཟུང་བཅན་
 རྒྱལ་རིང་ལུགས་པས་ཐབས་ངན་སྒྲོག་ཏུ་སྒྱུ་བྱས་ཀྱི་ལས་འགུལ་སྒྲ་ཚོགས་བྱས་ཏེ་དང་རྒྱལ་མི་...
 རིགས་ཁག་གི་ཡོ་རྒྱུས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ནང་ཡུན་རིང་ནས་ཆགས་པའི་འབྲེལ་པ་དཀྱིག་གིང་
 དང་། གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཁ་གསལ་ནང་དུ་“མི་རིགས་དང་བཅན་”ཞེས་པའི་དང་
 བསྐྱལ་བྱས་ཏེ། “ཁ་གཏོར་ནས་དབང་སྒྱུར་”ཕྱེད་པའི་ཐབས་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་དང་
 རྒྱལ་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དམངས་ལ་བཅན་འཛུལ་དང་བྲན་བཞོལ་ཕྱེད་པའི་དམིགས་ཡུལ་...
 དུ་འགྲུབ་པའི་ཉམ་མེས་འཆང་བ་རེད།

དང་རྒྱལ་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དམངས་ལ་མི་དམངས་དམངས་གཙོ་རིགས་དུ་བརྟེན་
 རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་ཆེས་ཀྱང་ངེས་པར་དུ་གཅིག་གྱུར་གྱི་(གཅིག་རྒྱུང་)རྒྱལ་ཁབ་ནང་དུ་སྤར་...
 ལས་ལྷག་པའི་མཐུན་སྦྲིལ་བྱས་ཏེ་རིགས་རིས་མཉམ་ལས་བྱས་ཆོ་གཞི་ནས་བྱི་ལ་བཅན་...
 རྒྱལ་རིང་ལུགས་ཀྱི་བཅན་འཛུལ་འགོག་ཐུབ་པ་དང་། ནང་དུ་ཐུན་མེད་དུ་སྤྱི་ཚོགས་
 རིང་ལུགས་འཛུགས་སྐྱབ་ཕྱེད་ཐུབ་པ་ཡོང་། མི་རིགས་ས་ཁོངས་དང་སྤྱོད་གི་ཕྱེད་ཕྱོགས་
 དེ་ནི་དང་རྒྱལ་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དམངས་རྣམས་ཀྱི་ཐུན་མེད་གི་ཁྲི་པན་མཚན་ཞིང་།
 དང་རྒྱལ་གྱི་ཡོ་རྒྱུས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་དང་ལུགས་སུ་ཆགས་པའི་འགོ་ཕྱོགས་མཚན་པར་...
 བརྟེན་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དམངས་དང་། ལྷག་པར་དུ་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་མི་དམངས་
 རྣམས་ཀྱིས་དགའ་སྟོང་ཆེན་པོས་བཙོ་བྱུར་བྱས་པ་རེད།

ད་ལྟ་དང་རྒྱལ་དུ་ནང་སོག་དང་སྤྱོད་སྤྱོད་ས་དང་། སྤེན་ཅང་ཡུ་གུར་རིགས་
 དང་སྤྱོད་སྤྱོད་ས། ཀྱང་ཞེས་ཀྱང་རིགས་དང་སྤྱོད་སྤྱོད་ས། ཉིང་ཞ་ཏུ་ས་རིགས་
 དང་སྤྱོད་སྤྱོད་ས། བོད་དང་སྤྱོད་སྤྱོད་ས་ག་སྒྲིག་ལྟ་ཡོན་ལྷན་ཁང་བཅས་དང་། དང་
 སྤྱོད་སྤྱོད་ས་ 29 དང་སྤྱོད་སྤྱོད་ས་ 54 བཅས་བཅུགས་ཟིན། དང་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་
 ཡོངས་སུ་མི་རིགས་ས་གནས་དང་སྤྱོད་སྤྱོད་ས། མི་རིགས་དང་སྤྱོད་སྤྱོད་ས་འཛུགས་
 པའི་ལས་འགན་དེ་གཞི་རྒྱ་ཐོག་གྲུབ་ཟིན། གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཁག་གི་ལས་ཕྱེད་

བ་འཕྱོད་ཆེན་ཞིག་མགྲོགས་ཕྱུར་དུ་སྤྱོད་བསྐྱོང་བྱུང་ཡོད། 1958 ལོ་འི་ལོ་མཇུག་དུ་
 རྒྱལ་ཡོངས་ལ་ཞུང་ཡན་ཆད་ཀྱི་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ལས་ཕྱེད་པ་ཁྱི་སྟག་བཞི་ 48 ཏུ་...
 སྤྱི་བས་ཟིན། གྲངས་འཕྱོད་དེ་ 1949 ལོ་འི་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ལས་ཕྱེད་པའི་གྲངས་
 ཆད་ཀྱི་ལྡན་ 40. རྟག་ཅན་དང་འབྲ་བ་ཡིན། གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་རང་རྒྱུང་ལས་
 རྒྱངས་གང་ཞིག་གི་ནང་དུ་འང་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་ལས་ཕྱེད་པ་ཆད་ངེས་ཅན་ཞིག་ཡོད་
 པར་ས་ཟད། མི་མང་པོས་འདོ་ཁྲིད་ཀྱི་ལས་འགན་གཙོ་བོ་འཁུར་ཡོད།

སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ནི་རང་རྒྱལ་མི་རིགས་ཁག་གིས་འབད་བཙོན་བྱ་བ་ཀྱའི་ཕྱན་...
མོང་གི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་ལ། རང་རྒྱལ་གྱི་མི་རིགས་ཁག་གོང་འཕེལ་དང་། ཡན་
རྒྱས་ཡོང་བར་ངེས་པར་དུ་བསྐྱོད་དགོས་པའི་ལས་འགན་ཞིག་ཀྱང་རེད། དེར་བརྟེན་
སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཁོ་ནས་གཞི་ནས་མི་རིགས་ཁག་ལ་གོང་འཕེལ་དང་ཡན་རྒྱས་ཡོང་...
ཐུབ་ལ། སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཁོ་ནས་རང་རྒྱལ་གྱི་མི་རིགས་གནད་དོན་ཙུ་བ་ནས་
ཐག་གཅོད་མཐར་ཕྱིན་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡོང་ཐུབ་ཀྱི་རེད།

རྒྱལ་རིམ་ཁྲན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དུ་མི་རིགས་གནད་དོན་ནི་གང་ལྟར་གྲལ་རིམ་...
 གནད་དོན་དང་འབྲེལ་བ་ཤུས་ཤིང་། མི་རིགས་གནད་དོན་གྱི་དོན་དེ་བོ་ནི་གྲལ་རིམ་
 ཀྱི་གནད་དོན་(གྲལ་རིམ་གནད་དོན་དང་ཡོངས་སུ་འབྲ་བ་རང་ས་ཡིན།)ཡིན། ཐོན་སྐྱོད་
 རྒྱ་ཆས་སྐྱོད་ལ་དབང་བའི་ལས་ལུགས་ཀྱི་སྤང་གཞིའི་ཐོག་འཇུགས་པའི་བཟུ་གཞོག་གྲལ་
 རིམ་དང་བཟུ་གཞོག་ལས་ལུགས་ནི་མི་རིགས་གཉེན་གཞོན་དང་། མཐོང་རྒྱུང་།
 མི་རིགས་ཚོར་གྱིང་བཅས་བྱུང་བའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན། མི་རིགས་ཁག་གི་
 ནང་དུ་སྤྱི་ཚོགས་གསར་བཞེ་མཐར་ཕྱིན་པ་དང་། དམངས་གཙོ་བཙོན་བསྐྱུར་དང་སྤྱི་
 ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་བསྐྱུར་བ་དོན་ལེགས་ཐུབ་བྱུང་བ། བཟུ་གཞོག་གྲལ་རིམ་དང་
 ཐོན་སྐྱོད་རྒྱ་ཆས་སྐྱོད་ལ་དབང་བའི་ལས་ལུགས་ཙུ་མེད་དུ་བཏང་བ། ཐོན་སྐྱོད་རྒྱ་ཆས་
 ཀྱི་ལ་དབང་བའི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལས་ལུགས་འཇུགས་ཕྱིན་གཞི་ནས་རང་རྒྱལ་གྱི་

མི་རིགས་གནད་དོན་ཅུ་བ་ནས་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཐུབ། མར་ཁེ་སི་དང་ཨེན་གེ་སི་ནམ་
 གཉིས་ཀྱིས་གུང་ཁྲན་དང་གི་བསྐྱེད་པ་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་བྱེད་པ་དེ་
 ཅུ་མེད་དུ་སོང་ཆེས། མི་རིགས་ཤིག་གིས་མི་རིགས་གཞན་ཞིག་ལ་བཟུ་གཞིག་བྱེད་པ་
 དེའང་དེ་དང་འདྲ་བར་ཅུ་མེད་དུ་འགྲོ་ངེས་ཡིན། མི་རིགས་ནང་ཁྲལ་གྱི་གྲལ་རིམ་འགྲན་
 རྒྱལ་མེད་པ་སོང་ཆེས་མི་རིགས་པར་གྱི་དགྲར་འཛིན་པའི་འབྲེལ་བའང་དེ་དང་མཉམ་
 དུ་མེད་པ་འགྲོ་ངེས་ཡིན།” (4) ཞེས་སྐར་ནས་གསུངས་ཡོད། ལེ་ཉིན་གྱིས་གུང་“མ་
 ཅའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་འོག་མི་རིགས་ཀྱི་(སྤྱིར་བཏང་ཆབ་སྲིད་ཐོག་གི་)གཉེན་
 གཞིན་ཅུ་བ་ནས་མེད་པ་བཟོ་མི་ཐུབ། གཉེན་གཞིན་དེ་དག་མེད་པར་བཟོ་ཆེད་ངེས་
 པར་དུ་གྲལ་རིམ་མེད་པ་བཟོ་དགོས་པ་དེ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ལག་ལེན་བྱེད་དགོས་”
 (5) ཞེས་གསུངས་ཡོད།

མི་རིགས་ཁག་གིས་ངེས་པར་དུ་སྤྱི་ཚོགས་བཙོས་བསྐྱུར་བྱས་དེ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་
 ལུགས་ཀྱི་ལམ་དུ་བསྐྱོད་དགོས། དེ་ནི་འགྱུར་བ་གཤམ་ནས་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། མིའི་
 རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་གོང་འཕེལ་དང་ཡར་ཀླུ་སྟོང་པའི་ཡོངས་ཁྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་དེད།
 རང་རྒྱལ་དུ་མི་རིགས་སྤྱི་ཁྲུལ་ཁག་གི་སྤྱི་ཚོགས་གསར་བརྒྱུད་དམངས་གཙོ་བོ་བཙོས་
 བསྐྱུར་དང་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་བསྐྱུར་བཀོད་བཙུགས་དུས་མཚམས་གཉིས་སུ་བཞགས་
 ཡོད། དམངས་གཙོ་བོ་བཙོས་བསྐྱུར་གྱི་ལས་འགན་ནི་སྤྱི་ཚོགས་བསྐྱུར་ལག་ལེན་
 དང་། མ་ཅའི་རིང་ལུགས་གོང་གི་གཉེན་དང་བཟུ་གཞིག་ལམ་ལུགས་སྤྱི་ཚོགས་
 མི་དགོས་པ་བཟོས་པ་དེ་ཡིན། སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་བསྐྱུར་བཀོད་ཀྱི་ལས་འགན་ནི་
 མ་ཅའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་བཟུ་གཞིག་ལམ་ལུགས་མི་དགོས་པ་བཟོས་པ་དང་། ཐོན་སྐྱེད་
 རྒྱ་ཆས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ལ་དབང་པའི་ལས་ལུགས་འཕེལ་གྱུར་བྱས་དེ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་
 ལུགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་ལ་དབང་པའི་ལས་ལུགས་དང་མི་དམངས་ཡོངས་ལ་དབང་པའི་ལས་
 ལུགས་བཙུགས་པ་དེ་ཡིན།

སྤྱི་ཚུགས་བཅོས་བསྐྱར་བྱ་རྒྱུ་ནི་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དམངས་དང་ཉིད་ཀྱི་བྱ་བ་...

ཡིན། མི་རིགས་ཁག་གི་ཁོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་མི་འདྲ་པའི་དབང་གིས་བཅོས་བསྐྱར་ནས་
ཞིག་ཕྱེད་རྒྱ་དང་། བཅོས་བསྐྱར་ཇི་མྱར་ཕྱེད་རྒྱ་བཅས་གང་ཞིག་ཡིན་དུང་ངེས་པར་
དུ་མི་རིགས་ཁག་གི་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་བསྐྱར་ཐོག་མི་རིགས་དང་གི་མི་དམངས་...
མང་ཚུགས་དང་། མི་དམངས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་དམངས་སྤྱིའི་གཙོ་འཛིན་གྱི་
འདོད་མེས་གཞིར་བཟུང་ནས་བྱ་དགོས། གསལ་པོར་བཤད་ན། མི་རིགས་ཁག་
གི་བཅོས་བསྐྱར་གྱི་དུས་ཚད་སྔ་ཕྱི་གང་དུང་དུ་བསྐྱེད་པ་དང་། བཅོས་བསྐྱར་
གྱི་ཕྱེད་ཐབས་ཞིབ་སྒྲིག་དང་། གོམ་རིམ། བརྒྱུགས་དལ་སོགས་ཀྱང་མི་འདྲ་བ་བྱས་
ཆོག་ཟེར་བ་ཡིན། ལེ་ཉིན་གྱིས་ལྷ་བ་བཅུ་པའི་གསར་བརྗེའི་གོང་དུ་“མི་རིགས་
མཐའ་དག་སྤྱི་ཚུགས་རིང་ལུགས་སུ་འགོ་རྒྱུ་དེ་ནི་བཀག་འགོག་མི་ཐུབ་པ་ཡིན་ཀྱང་མི་
རིགས་མཐའ་ཁག་གི་བཞུད་རྒྱུ་མེད་ཅིང་མ་གཅིག་འདྲ་མིན་ཞིང་། དམངས་གཙོའི་
རྣམ་པ་འདི་དང་དེའི་ཐོག་དང་། འཕྱོར་མེད་གལ་རིམ་གྱིས་སྤྱོད་དབང་སྒྲེར་འཛིན་ཕྱེད་
པའི་རིགས་འདི་དང་དེའི་ཐོག་སྤྱི་ཚུགས་འཆོ་བའི་ཕྱོགས་མཐའ་དག་གི་སྤྱི་ཚུགས་རིང་
ལུགས་བསྐྱར་བཀོད་ཀྱི་སྒྱུར་ཆད་ཐོག་མི་རིགས་དེ་དེར་དང་གི་ཁྱད་ཆོས་དེ་ཡོད་” (6)
ཅས་གསུངས་མྱོང་།

དང་རྒྱལ་གྱི་གངས་ཉུང་མི་རིགས་རྣམས་བཅོས་བསྐྱར་ས་བྱས་གོང་དུ་ཕལ་ཆེར་...
མི་འཕོར་གླི་ཐུག་ 3000 ཉེ་བཅས་ཡོད་པའི་ས་ཁུལ་དུ་ད་དུང་བཀག་འགོད་རྒྱུ་དམིགས་
གྱི་ཞིང་བདག་དཔལ་འཕྱོར་སྤར་བཞིན་གནས་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ནང་མི་རིགས་ཁ་
གསུ་ཆད་ངེས་ཅན་ཞིག་གི་མ་རྩའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་དཔལ་འཕྱོར་རྒྱུ་རྒྱུན་གནས་ཡོད་པ་...
དང་། ས་ཁུལ་དེ་རིགས་ནང་དུས་རིགས་དང་། བན་རིགས། ཀྱའང་
རིགས། ཡུ་གུར་རིགས་སོགས་གངས་ཉུང་མི་རིགས་སུ་མ་རྩུ་ལྷག་ཅིང་དང་། སོག་
རིགས་ཀྱི་མི་འཕོར་ཆེས་མང་བ་བཅས་གཏོགས་ཡོད་པ་དེས་དང་རྒྱལ་གངས་ཉུང་མི་རིགས་

གྱི་མི་འཕོར་ཆེས་མང་བ་ཟིན་ཡོད། གཞན་ཡང་དང་རྒྱལ་གྱི་ཕོད་རིགས་དང་། བཤེ་
 རིགས། དེ་མིན་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཁ་གསུམ་ཁྱོན་བསྡོམས་མི་འཕོར་གླི་སྤྱལ་ 400
 ཅམ་ཡོད་པའི་ས་ཁུལ་དུ་ད་དུང་ཞིང་གཡོག་བདག་པོ་འཕམ་ལུགས་འཆོ་སྤྱང་བྱས་ཡོད་
 པ། སྤྱི་ཁྱོན་ཞིང་ཆེན་དང་ཡུན་ནན་ཞིང་ཆེན་འབྲེལ་པའི་མཐའ་མཚམས་སུ་དཔ་
 གཤེ་ལེའང་ཉན་ས་ཁུལ་གྱི་མི་འཕོར་གླི་བརྒྱ་ཅམ་ཡོད་པའི་ཡིའི་རིགས་ནང་ད་དུང་བྲན་
 གཡོག་དབང་པའི་ལམ་ལུགས་དང་སོར་གནས་ཡོད་ཅིང་། ཡུན་ནན་ཞིང་ཆེན་གྱི་
 མཐའ་མཚམས་གྱི་ཡིའི་སྤུ་རིགས་དང་། ཁ་ཤ་རིགས། རིང་པོ་རོ་རིགས།
 དུའུ་ལུང་རིགས། རུའུ་རིགས། དུའུ་ལང་རིགས་བཅས་མི་རིགས་ས་ཁུལ་དང་།
 ནང་སོག་གི་ཨེ་ལུན་ཁུལ་དང་། ཨེ་དཔུན་ཁེའི་ས་ཁུལ། ཉེ་ལུང་ཅང་གི་ཉེ་གྲོ་
 རིགས་ནང་དང་། ཉེ་ནན་དཔོ་ཡི་ཡིའི་རིགས་ནང་གི་ཆ་ཉུང་གསུམ་བཅས་ད་
 དུང་གནོད་མའི་ཀྱང་ཉིའི་རྩལ་ལུས་ཅུང་ཆེ་གནས་ཡོད་ཅིང་། ཐོན་སྐྱེད་ཆུ་ཆད་ཉེ་
 ཅང་དམའ་བ་ཡིན། མི་རིགས་ས་ཁུལ་དེ་རིགས་ལ་ཁྱོན་བསྡོམས་མི་འཕོར་གླི་སྤྱལ་
 60 ཅམ་ཡོད།

གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ས་ཁུལ་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་དཔལ་འཕྱོར་གྱི་གནས་ཚུལ་
 ཉེ་ཅང་རྩྭ་ཟིང་ཆེ་བ་ཡིན་ཞིང་། མི་རིགས་ཁག་པར་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་
 དུས་མཚམས་མི་འདྲ་བར་ས་ཟད། མི་རིགས་ཆ་གསུམ་གྱི་ནང་ཁུལ་གྱི་ས་ཁུལ་མི་འདྲ་
 པའི་བར་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་དཔལ་འཕྱོར་གྱི་སྤྱི་གཞི་ཡང་ཉེ་ཅང་མི་འདྲ་བ་ཡིན། (དཔེར་
 ན་ཡིའི་རིགས་ཆ་གསུམ་གྱི་བཀའ་བྱུང་འཛིན་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་སུ་གནས་ཡོད་ཀྱང་།
 དཔ་གཤེ་ལེའང་ཉན་ས་ཁུལ་དུ་ད་དུང་ཅུང་ཟད་ཆ་ཆད་པའི་བྲན་གཡོག་དབང་པའི་...
 ལམ་ལུགས་འཆོ་སྤྱང་བྱས་ཡོད།) སོག་དང་། བོད། ཉེ་སྤྱོད་རིགས་བཅས་
 གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་མི་འཕོར་ཁྱོན་བསྡོམས་གླི་སྤྱལ་ 220 ཅམ་ཟིན་པའི་ས་ཁུལ་དུ་ད་
 དུང་རྩལ་ལུས་ཀྱི་ལུགས་ལས་རིགས་ཐོན་སྐྱེད་དོན་གཉེར་བྱས་ཤིང་། ཁོ་ཆོ་འཕྲོ་ཐོན་

སྤྱིད་དང་འཛོ་བ་ཕྱེད་སྤངས་ཐོད་ཞིང་ལས་ས་ཁུལ་དང་ཆོས་མི་འདྲ་བ་ཡིན། ཡོན་མཁས་
 མཚུངས་ཆོས་ལུགས་ལ་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ས་ཁུལ་ནང་དུ་རྒྱ་བྲལ་ཆེ་ཞིང་གཏོང་ཟུམ་
 པའི་དད་པ་ཡོད་པས་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་མང་པོས་པལ་ཆེར་མི་དམངས་ཡོངས་ཀྱིས་……
 མངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་སམ་ཡེ་སེ་ལས་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་པ་བྱས་པ་རེད། མི་རིགས་
 ཀྱི་གོང་རིམ་མི་སྣ་དང་ཆོས་ལུགས་མི་སྣ་བཅས་ལ་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་མང་པོ་འདྲ་དུ་
 བྱལ་ས་ཀྱི་ཆེན་པོ་དང་པོ་ཅན་ཞིག་ཡོད། ཡོ་རྒྱས་ཐོག་ཡོག་སྤྱི་དབང་སྤྱི་མི་རིགས་
 བཅའ་གཞན་དང་དབྱིན་སྲོར་དབྱུག་གིང་གི་སྤྱི་ཇུས་དེའི་དབང་གིས་མི་རིགས་ཁག་པར་
 ད་དུང་ཆད་མི་འདྲ་བའི་འགལ་བ་གནས་ཡོད། གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་མང་པོ་འདྲ་
 ཁུལ་གྱི་ཆོ་བ་ཁག་པར་དང་། བྱལ་མཐའ་ཁག་པར་གྱི་འགལ་བ་དང་། ཆོད་ལྗོང་
 ཡང་ད་ཅང་མང་པོ་ཡོད། བཅན་རྒྱལ་དོན་ལུགས་དང་རྒྱལ་ནང་གསར་བརྗེ་དོ་
 ཡོག་པའི་ལྷན་ལུས་བས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་མི་རིགས་དང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་
 སྤྱི་དེ་དང་རྒྱལ་ལ་གཏོར་བཞག་ཕྱིད་པའི་སྒྲོག་གཡོང་ན་ཇུས་སྒྲ་ཆོགས་བྱས་པ་རེད།

གོང་གསལ་གྱི་གནས་ཚུལ་སྒྲ་ཆོགས་པའི་ཀྱེན་གྱིས་དང་རྒྱལ་གྱི་གྲངས་ཉུང་མི་……
རིགས་ཁག་གི་ས་ཁུལ་དུ་སྤྱི་ཆོགས་བཅོས་བསྐྱར་ཕྱིད་པར་དང་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་དགོ་……
མཚན་ཆེ་ཞིང་གཟུགས་ནན་ལྷན་པའི་ཕྱིད་ཕྱོགས་བཟུང་ཐོག་མི་རིགས་ཁག་གི་ས་ཁུལ་གྱི་……
གནས་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་གཞིགས་ནས་ཕྱིད་ཐབས་དང་། གོམ་རིམ། སྤྱི་ཇུས་
ཞིབ་ཏུ་བཅས་མི་འདྲ་བ་ལག་ལེན་དུ་བསྐྱར་ཡོད། མི་རིགས་ཁག་གི་ས་ཁུལ་དུ་སྤྱི་ཆོགས་
བཅོས་བསྐྱར་ཕྱིད་པར་དང་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་མི་རིགས་དང་ས་ཁུལ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ལ་ལྷ་……
རྟོག་གང་ལེགས་དང་། གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དམངས་མང་ཆོགས་ཀྱི་འདོད་
མས་ལ་བརྩི་འཇོག་ནན་དན། གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ནང་གི་མང་ཆོགས་དང་འབྲེལ་བ་
ཡོད་པའི་དམངས་སྤྱིའི་གཙོ་འཛིན་ནམས་དང་གོས་བསྐྱར་གང་གཟུགས་བཅས་བྱས་རྗེས་……
 གཞི་ནས་ཐག་བཅད་པ་ཡིན། གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཁག་གི་ས་ཁུལ་གྱི་སྤྱི་ཆོགས་བཅོས་

བསྐྱར་བྱ་ཆུ་ཚང་མ་མི་རིགས་དང་གི་ལས་ཤུད་པ་དང་རྟུར་བཅོན་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་མི་
 དམངས་ལ་འོག་སྒྲུབ་སྒྲོང་བྱས་ཏེ་ལག་ལེན་དུ་བསྐྱར་ཡོད། བྱང་ས་ཉུང་མི་རིགས་
 གི་ས་ཁུལ་དུ་ལས་ཀ་ཤུད་ལ་ཁན་ཆུ་རིགས་དང་ཡོན་དང་། ལས་ཤུད་པ་ཡོད་ཅད་ཀྱིས་
 དེས་པར་དུ་དེ་གའི་དང་གི་ཅ་འཇུགས་ཀྱིས་གཅིག་གྱུར་གྱི་འགོ་ཁྲིད་བྱས་པའི་འོག་བྱང་ས་
 ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་བཅོས་བསྐྱར་བྱ་ཆུ་རྟུར་བཅོན་གྱིས་རོགས་རམ་ཤུད་པའི་
 སྤྱོད་ཚུལ་འཛིན་དགོས། ཡིན་ནའང་གཞན་འགན་འཁུལ་སྒྲུབ་དང་། བཅོན་པཀ་འ་
 འབེབས་པ་སོགས་གཏན་ནས་ཤུད་མི་རུང་།

ཤུད་ཕྱོགས་དེ་གཞིར་བཟུང་ནས་བྱང་ས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་
 བཅོས་བསྐྱར་ཤུད་པར་དང་དང་ཆུལ་ཁབ་ཀྱིས་ཞིང་ལས་ས་ཁུལ་དང་མི་འདུ་པའི་སྤྱོད་ཚུལ་
 བཟུང་ཡོད། ཞིང་ལས་ས་ཁུལ་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་གསར་བརྗེ་ཤུད་སྐབས་སྤྱིར་བཏང་སྒོན་དུ་
 ས་ཞིང་བཅོས་བསྐྱར་བྱས་ཏེ་བཀས་བཞོད་རྒྱུ་འཛིན་གྱི་བདག་པོ་དང་བླ་གཡོག་བདག་
 པོ་འི་ས་ཞིང་ཞིང་པ་དབུལ་པོ་ས་ཞིང་མེད་པ་དང་། ཉུང་ངུ་ཞིག་ལས་མེད་པ་ནམས་ལ་
 བཞོ་བཤའ་བརྒྱབ་ཅིང་། བཀས་བཞོད་རྒྱུ་འཛིན་གྱི་བདག་པོ་དང་། བླ་གཡོག་
 བདག་པོ་འི་ཁྱད་དབང་དང་བཟུ་གཞིག་མཐའ་དག་ཅ་མེད་པར་སྤྱོད་པ་ཚུལ་མི་དམངས་
 བཅིངས་འགྲོལ་པར་ཞིང་། དེ་ནས་ས་ཞིང་བཅོས་བསྐྱར་གྱི་ཆུལ་ཁབ་མང་གཞིའི་ཕྱོག་
 ཐོན་སྤྱོད་རྒྱ་ཆས་དབང་པའི་ལས་ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་བཅོས་བསྐྱར་བྱས་
 ཏེ་མ་ཅའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་བཟུ་གཞི་དང་། ཐོན་སྤྱོད་རྒྱ་ཆས་སྤྱོད་པ་དབང་པའི་ལས་
 ལུགས་ཅ་མེད་དུ་པར་ནས་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་ལ་དབང་པའི་ལས་ལུགས་
 དང་། མི་དམངས་ཡོངས་ལ་དབང་པའི་ལས་ལུགས་བཅོས་པ་རེད། བྱང་ས་ཉུང་མི་
 རིགས་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་བཅོས་བསྐྱར་ནི་བསྐྱར་དང་ར་ལུག་བཞོ་བཤའ་རྒྱག་
 རྒྱ་མ་ཡིན་པར་(དེ་ནི་ལུགས་བདག་གི་ལུགས་ཐོག་ནམས་འགྲོལ་པ་དབུལ་པོ་སྤྱོད་ལས་མེད་
 པ་དང་ཉུང་ངུ་ཞིག་ལས་མེད་པ་ནམས་ལ་བཞོ་བཤའ་རྒྱག་རྒྱ་མིན།) དེའི་བཅོས་བསྐྱར་